

Industrien meget vigtigt Forhold, nemlig Hjemmearbejdet. Det har man i dette Forslag ganske ladet ude af Betragtning, og selv om den højtærede Indenrigsminister vil sige: Jeg vil holde mig paa konservativ Grund, var der dog nogen Anledning til at gaa i hvert Fald saa langt, som man i England er gaaet i den Retning, saa at der førtes nogen Kontrol med Børns og unge Menneskers Beskæftigelse i Hjemmeindustrien. For store Arter af Virksomhed er det nemlig saaledes, at en betydelig Del af Arbejdet maa foregaa i Hjemmet, og at man gør Hjemmet til Værksted endogsaa i meget store Forretninger. Det gælder for Konfektionsbranchen, baade Herre- og Damekonfektion, og ogsaa for forskellige andre Virksomheder, f. Eks. Cigarindustrien. Ogsaa til Dels for Skræddere og Skomagere og for mange andre Virksomheder kan det lade sig gøre. Man kunde derfor tænke sig, at Virkningen af Loven, naar man altsaa lader Hjemmearbejdet være ganske uberørt og tillader en hvilken som helst Udnyttelse af Børn og unge Mennesker i Hjemmene, vil blive, at Fabrikkerne ville tvinge deres Arbejdere til at gøre Hjemmene til Værksteder, og det vil ganske sikkert være en højst uheldig Virkning af Loven, en Virkning, som jeg er overbevist om, den højtærede Indenrigsminister heller ikke har tilsigtet.

Lovforslaget er fremkommet særlig, fordi Folketinget i Fjor ved en Dagsorden opfordrede Regeringen til at fremsætte et saadant. Dagsordenen blev foranlediget ved et Lovforslag om Børns erhvervsmæssige Arbejde, som mine Partifæller og jeg havde indbragt i dette Ting. Det er derfor ret naturligt, at man fra forskellige Sider i Dag har beskæftiget sig med Spørgsmaalet om Børns Arbejde, og det er ogsaa paa dette Omraade, at Lovforslaget gaar videst ved at fastsætte Grænsen for Børns Arbejde i Fabrikker og lignende Virksomheder til 13½ Aar eller til 14 Aar, for saa vidt de ikke ere udskrevne af Skolen. Det har i øvrigt truffet den, synes jeg, ret fornuftige Bestemmelse, at det er Skolens Tarv, som gaar foran. Hvis et Barn ved 14-Aars Alderen ikke er naaet til at blive komfirmeret og udskrevet af Skolen, vil det ikke kunne bruges til Arbejde i disse Virksomheder. Det, tror jeg, er fuldt forsvarligt. Jeg tænker nu ikke her paa den Beskæftigelse, som Børn udføre i deres Hjem, ved Husgerning, eller ved at hjælpe Forældrene ved Havebrug og Jordbrug. I de allerfleste Tilfælde vil

jeg tro, at Forholdet der er det, at Børnene ikke overanstreges, thi det Arbejde, der foregaar, naar Talen er om at benytte sine egne Børn i de smaa Jordbrug, foregaar sikkert under saadanne Forhold, at man kan vente, at Børnene ikke ville blive misbrugte eller overanstrengte. Men helt anderledes stiller Forholdet sig, naar man maa sende sine Børn ud til fremmede for at arbejde i Fabrikker, i Bypladser, som Vogterdrengene eller overhovedet som tjenstgørende hos fremmede. Hvor mange Børn det er, der ville komme ind under dette Lovforslag, lader sig ikke let sige, men det er sikkert, at det kun vil blive en forholdsvis ringe Del af de Børn, der beskæftiges med Arbejde. Der foreligger i den Henseende et ganske interessant Materiale, som er samlet af Bestyrelsen for Danmarks Lærerforening. Der har allerede her i Tinget lydt en Tak til denne Bestyrelse for det Arbejde, den i saa Henseende har udrettet, og jeg kan ganske slutte mig hertil. Jeg synes, det er et overordentlig godt, smukt og oplysende Arbejde, og det vidner tillige om, at vor Lærerstand nærer en meget stor Interesse for sin Gerning, Interesse for, at Skolens Gerning kan blive saa fyldig, som det maa være Meningen og vort Ønske, at den skal være. Jeg vil gerne have Lov til her for Folketinget at nævne nogle faa Tal vedrørende denne Sag. Det er oplyst, at der af 44,713 Børn i Kjøbenhavns, Frederiksbergs og Sundhyernes offentlige Skoler er 9,731 beskæftiget paa forskellig Maade. Det er altsaa i alt 22 pCt. af det samlede Børneantal, som maa udføre Arbejde uden for Hjemmet. Naar man vil se nærmere paa dette Materiale, viser det sig, at af Drengene benyttes ca. 72 pCt. til Bygang og 19 pCt. til Fabrikarbejde. Af Pigerne benyttes 28 pCt. til Bygang, 60 pCt. til Husgerning og 11 pCt. til Fabrikarbejde. Der findes meget detaillerede og ret interessante Oplysninger om, hvor mange Timer disse Børn maa arbejde, hvor tidlig de maa begynde, og hvor sent de slutte, og heraf fremgaar det, at af de 9,731 Børn begynde 1,694, altsaa omtrent 1,700, at arbejde før Kl. 6 om Morgenen, og ikke færre end 2,628 maa arbejde efter Kl. 7 om Aftenen, ja, endnu naar Kl. er 8 om Aftenen arbejde 1,724, Kl. 9 arbejde 669 og efter Kl. 10 arbejdede 199. Man ser altsaa, at en stor Del af disse Børn faa en Arbejdstid, som sammenlagt med Skolegangen bliver baade 12, 13 og 14 Timer i Døgnet. Man maa nu huske paa, at dette store Antal Børn eller, rettere sagt, de